

Õpetajale

Kirjakoht: Matteuse evangeelium 2:1-12

Jõulusõimedes nähakse tihti nii karjaseid kui ka kolme kuningat kummardamas Jeesuslapse ees, kingitused käes. Tegelikult ei ole täpselt teada, millal kuningad Jeesuse juurde jõudsid. Piiblis öeldakse, et "majja sisse astudes nägid nad last koos Maarja, tema emaga." (Mt 2:11) Ei ole teada ka seda, kui mitu meest oli tulnud Jeesust tervitama. Kuna kingitusi on mainitud kolm, on arvatud et mehi oli sama palju. Pärimus on andnud meestele ka nimed: Kaspar, Melchior ja Balthasar. Nimesid Piiblis aga ei mainita. Samuti pärimus räägib ja kirikukunst tõlgendab, et üks meestest oli mustanahaline, teine asiaat ja kolmas euroopa päritolu. Seega kõik tol ajastul tuntud maailmajaod olid esindatud ja kõikide maailmajagude esindajad kummardasid Jeesust. Samuti on mehi kujutatud maalidel erinevas vanuses: üks on vana, teine keskealine ja kolmas nooruk. Kuigi eesti keeles päeva nimi on kolmekuningapäev, räägitakse Piiblis hoopis tähetarkadest. Tähetargad ongi parem nimetus. Kreeka keeles kasutatakse nende kohta sõna "magos", mis ei tähenda siiski võlureid vaid tarkasid, haritud mehi, kes olid õppinud filosoofiat, arstiteadust ja loodusteadusi ning ennustasid ja tõlgendasid unenägusid. Nad tundsid ja uurisid tähtkujusid – ja nad tundsid ka pühasid kirju, sest nad oskasid vanade kirjutiste alusel viia kokku erilise tähe ja kuninga.

Tähetargad tõid Jeesusele kingitusi. Need ei tundu väga praktilised, kuid need olid väga kallid: kuld, viiruk ja mürr. Kingitustele on omistatud ka erinevaid tähendusi. Võib-olla kõige tuntumad on järgmised: kuld on Jeesuse kuninglikkuse sümbol; viiruk sümboliseerib Jeesuse jumalikku loomust; mürr aga viitab sellele, et Jeesus sureb inimeste pattude pärast. Mürrit kasutati surnute võidmiseks ja mõnikord pandi seda hauda kaasa.

Tähetarkade kingitused on eelkäijad jõulukingitustele. Jõulukingituste saamise traditsioon on erineb maati ja kultuuriti. Eestis antakse jõulukingitused kätte 24. detsembri õhtul. Inglismaal ja mujal nende varasemates asumaades nagu USA ja Austraalia, saadakse kingitusi 25. detsembri hommikul. Hollandis ja muudes saksamaa kultuuriruumi jäävates maades jagatakse kingitused juba kuuendal detsembril, püha Nikolause päeval. Hispaaniakeelsetes riikides aga jagatakse kingitusi alles kuuendal jaanuaril – kolmekuningapäeval.

Selles traditsioonis on hoopis tähetargad kingituste toojad, ja lapsed võivad jätta esikusse jalatsite sisse porgandeid tähetarkade kaamelite jaoks.

Paljudes maades tähistatakse kolmekuningapäeva misjonipühana. Tähetargad ju läksid kõik oma teed kodumaale tagasi, ja kindlasti rääkisid ka seal, kellega nad olid kohtunud. Nii jõudis hea sõnum uuest kuningast ka välismaale.

Lisaks:

Põrandapilt "Kolmekuningapäev", Aulikki Mäkinen: Põrandapildid lk 52 - [LINK](#).

Tunni eesmärgid

- Laps saab teada, et Jeesus on kõikide maailma rahvaste ja kõikide maailma inimeste Päästja.
- Misjonitööd tehakse, et kõik saaksid sellest teada.

Piibliõpetus

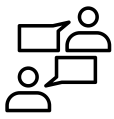
Kui väikesed beebid sünnivad, ei ole nad tavaliselt väga kuulsad. Inglismaa on üks vähestest riikidest, kus on selline traditsioon, et kui tulevase kuninga ja kuninganna perre sünnib laps, näidatakse teda väga ruttu inimestele. Rahvamassid kogunevad teda imetlema ja tehakse tohutult palju pilte. Neid pilte pannakse ajalehte ja igale poole. Enamus lastest aga sünnivad täitsa rahulikult oma vanemate juuresolekul, ja siis tulevad sugulased ja sõbrad last vaatama.

Jeesust aga käisid vaatamas täiesti võõrad inimesed, kõigepealt, üsna kohe, karjased, kellele ingel andis teada beebi sündimisest. Siis veidi hiljem tähetargad välismaalt, kes said beebi sündimisest teada tähe ja vanade kirjutiste abil. Ega beebi ise sellest vist aru ei saanud, kuid ta vanemad võisid küll väga imestada, et mis see nüüd peaks tähendama. Karjased nimetasid Jeesust päästjaks ja tähetargad kuningaks. Eks Maarja ja Joosep teadsid, et nende beebi on eriline, kuid ma arvan, et nad ei suutnud seda päriselt ette kujutada, kui eriline.

Aga ka tähetargad kogesid üllatust. Nad olid omal maal avastanud tähe ja saanud aru, et see tähendab kuninga sündi. Nad otsustasid asuda teele, et minna kuningat tervitama. Mis sa arvad, mis pani tähetargad liikuma? Nad oleks ju võinud lihtsalt saata kellegi asja uurima või jääda ootama, kas tuleb mingeid uudiseid.

Tähetargad liikusid tähe suunas, kuid arvasid, et kuningas sünnib loomulikult kuningapalees. Sellepärast nad läksid otsejoones Jeruusalemma, kuningas Heroodese jutule. Palees aga ei teatud uuest kuningast mitte midagi. Kuningas Heroodes hakkas kartma, et äkki ta ei saagi väga kaua enam kuningas olla, äkki uus kuningas tuleb tema asemele. Ta hakkas ka pühakirja teiste abil uurima ja sai teada, et kuningas pidi sündima Petlemmas. Heroodes palus tähetarkadel tulla tema juurde tagasi ja öelda, kus uus kuningas on. Heroodes väitis, et ta tahab samuti minna uut kuningat kummardama, aga tegelikult oli tal juba kuri plaan see uus kuningas ära tappa. Ingel aga hoiatas tähetarkasid, ja nad ei läinud enam kuningapaleesse tagasi. (Kas märkad, kuidas inglid on väga tegusad Jeesuse sündimise ajal?)

Arutelu

- Kas sa oled kunagi käinud väikest beebi vaatamas? Või on teil käidud külas, kui su õde või vend on sündinud?
- Kas toodi midagi kingituseks ka?
- Kui sina lähesid tervitama vastsündinud Jeesust, mida sa Talle kingituseks viiksid?

Piibliõpetus

Tähetarkadel olid väga kallihinnalised kingitused kaasas. Ega need vist väikest beebit väga ei rõõmustanud ja me ei tea, mis Jeesuse pere nende kingitustega tegi. Võiks ju mõelda, et nad müüsid need ära. Või siis mitte. (Pere ei olnud ju rikas, ja Matteuse evangeeliumis räägitakse, et nad pidid põgenema mõneks aastaks Egiptusesse, et kuningas Herodes ei saaks Jeesust, uut kuningat, kätte.)

Tähetargad tõid Jeesusele kulda, viirukit ja mürrit. (Õpetajal võib kaasas olla ilus karp, kus on kingitused sees. Ta võtab need ükshaaval karbist välja või palub mõnel lapsel võtta.

Kuld - võib olla kasvõi kullavärviga värvitud kivi(d).

Viiruk - võib kasutada päris viirukit kuid võib ka lõhkuda ühe lõhnaküünla ning kasutada neid tükke. Hea on teha ebamäärased tükid. Kasutada võib ka näiteks lõhnastatud vannisoola.

Mürr - Võib kasutada mõnda lõhnastatud kreemi või hea on kasutada ka mõnda vaha laadset toodet, millel on vängem lõhn. Võib kasutada ka teise lõhnaga lõhnaküünla tükke. Panna see sellise ilusa topsi sisse. Need võib saata ükshaaval ringi ja lasta lastel neid katsuda ja nuusutada. Iga kingituse puhul õpetaja võib rääkida kingituse sümbolikast.)

Me ei tea, kas need tähetargad Jumalat uskusid, aga miski pani nad otsima Jeesust. Piiblis öeldakse, et nad olid täis rõõmu, kui täht juhatas neid Petlemma poole ja Jeesuse juurde. Kuigi see kuningas, kelle juurde täht nad juhatas, elas palee asemel hoopis tavalises majas ja tavalises perekonnas, usaldasid tähetargad tähe juhtimist. Nad kummardasid Jeesust ja andsid oma kingitused Talle. Mis sa arvad, miks nad seda tegid?

Jeesus saab anda rahu ja rõõmu südamesse. Maailmas on ikka veel palju inimesi, kes pole Jeesusest midagi kuulnud. On ka neid, kes on midagi kuulnud aga tahaksid Jeesust paremini tundma õppida. Jumala igatsus on, et kõik maailma inimesed saaksid Teda tundma ning leiaksid rahu, rõõmu ja lootust. Sellepärast tehakse misjonitööd, et sõnum Jumalast, kes armastab inimesi ja saatis maailma oma Poja Jeesuse, jõuaks kõikide inimesteni. Et ka mujal võiks olla pühapäevakoolitunde ja kõik saaksid Piiblit lugeda oma emakeeles. Ka meie võime tutvustada Jeesust neile, kes Teda otsivad.

Kui kogudusel on mõni misjonär, keda toetatakse, võib siinkohal teda ja tema tööd natuke lastele tutvustada. Koos lastega võib ka misjonärile kaardi meisterdada või kirja kirjutada.

Kuldsalm

"Sest meile sünnib laps, meile antakse poeg, kelle õlgadel on valitsus ja kellele pannakse nimeks Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst." (Jesaja 9:5)

Ka meil on hea teada vanu kirjutisi. See on Jesaja ettekuulutus Jeesusest, ja siin näeme ka mitu nime, mida Jeesuse kohta kasutatakse.

Palve

Kallis Jumal. Aitäh, et Sina otsid meid ja oled pannud meie sisse igatsuse Sinu järele. Aitäh, et Sa lased meil ennast leida. Aitäh, et oled andnud meile Piibli, et Sind paremini tundma õppida. Õnnista kõiki misjonäre ja kiriku töötajaid. Õpeta meid Sind usaldama. Amen.

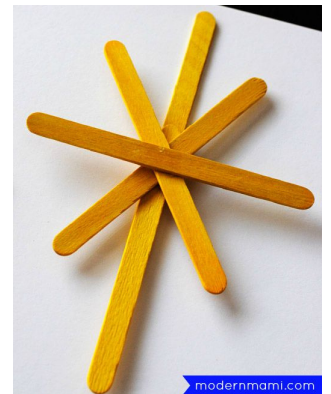

Meisterdamine ja tegevus

Meisterdus 1 - Petlemma täht

Meisterdage lastega Petlemma täht, mille järgi tähetargad Jeesuse juurde läksid.

Võib kasutada meisterduspulkasid nagu pildil või võib teha ka värvilisest paberist, kartongist või papist. Vaja on ühte pikemat ja kolme lühemat osa. Liimige need omavahel keskelt kokku, et tekiks täht. Seejärel võib tähe ära värvida, värvida võib osad ka enne liimimist. Võita kasutada ka sädelusi või litreid, et tähte kaunistada ja säravaks muuta.

Meisterdus 2 - Kingitused karbis

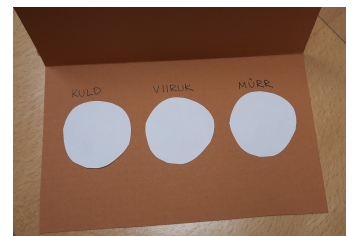
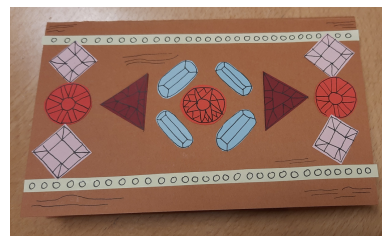
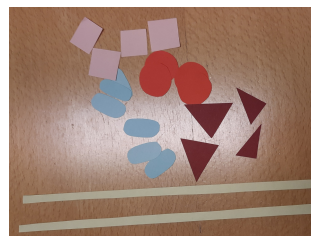
Iga laps saab teha omale karbi kingitustega, mida Jeesusele viidi.

Vaja läheb: Värvilisi pabereid, liimi, kääre ja vildikaid.

Pruunist paberist tehte "kast" või "karp" ehk voltige tükk paberit pooleks nagu kaart.

Karbi kaane võite ära kaunistada värviliostest paberitest kalliskive tehes. Siin võib ära kasutada igasuguseid värvilise paberi jääke, sest vaja läheb väikeseid tükke.

Karbi sisse klepige kolm valget ringi. Nende sisse võivad lapsed joonistada need kungitused, mida tähetargad Jeesusele viisid - kulda, viirukit ja mürrit.

Tegevus 1 - Teekond Petlemma

Vaja läheb: **LISA 1** olevat välja prinditud tegevuslehte. Lapsed peavad leidma, milline tee viib tähetargad Petlemma, Jeesuse juurde.

Tegevus 2 - Värvipilt

LISA 2 on värvipilt tähetarkadega Jeesuse sõime juures.

Lisaks on võimalik leida jõulude teemalisi meisterdusi LNÜ Pinteresti lehelt - [LINK](#).

Mäng

Mäng 1 - Tähed juhatavad

Vaja läheb: pilti jõulusõimest või mõnda eset, mis seda sümboliseerib.

Valitakse üks mängija, kes läheb toast/ruumist välja. Seejärel teised mängijad peidavad pildi Jeesuse sõimest tuppa ära. Seejärel tuleb väljavalitud mängija tuppa tagasi ning ta peab pildi üles leidma. Teised mängijad on "tähed", kes juhatavad teed öeldes talle "soe" või "külm" näitamaks, kas ta on pildile lähedal või mitte.

Mäng 2 - Tähetarga sõrmuse keerutamine

Vaja läheb: nõõri ja sõrmust.

Pane nõõr sõrmusest läbi ning seo nõõr ringiks. Lapsed istuvad ringis ja hoiavad nõõri enda ees mõlemas käes. Ülesanne on peita sõrmus kellegi kätte. Üks lastest on otsija ning peab arvama millises käes on sõrmus. Ringis olevad lapsed peavad sõrmust ka mööda ringi edasi või tagasi liigutama. Otsija osutab ühele käele ning siis peab mängija näitama, kas tema käes oli sõrmus. Otsija ei tohi järjest käsi arvata.

Video

Lasnamäe Püha Markuse: Jõuluime Lasnamäel 2021 6/6 Tähetargad - [LINK](#)

Kaarli kool: Kolmekuningapäev - [LINK](#)

Laulud

- „Sära jõulutäht“ kogumik „Jõulud tulnud jälle“
- „Kuningate laul“ L. Tungal & P.Pormeister-Rips kogumik „Jõulud tulnud jälle“
- „Rutakem sinna“ Böömi viis kogumik „Jõulud tulnud jälle“
- „Täheke“ S. Kaasik kogumik „Jõulud tulnud jälle, laste ja noortelaulik“
- „Kolmekuningapäev“ Gauntlett kogumik „Jõuluviisid“
- „Miks tulid targad Hommikust“ R. Iher & N. Herman kogumik „Jõuluviisid“
- „Jõululast otsimas“ L. Kaljuste & S. Kaljuste kogumik „Jõuluviisid“
- „Kolm tarka“ kogumik „Jõuluviisid“
- „Olen matkal ma“ kogumik „Noore koguduse laulik“

Näidend

Jõulu ja adventiteemalisi näidendeid leiad LNÜ leheküljelt [SIIT](#).

Autorid

Titta Hämäläinen
Salome Olenius
Triin Salmu

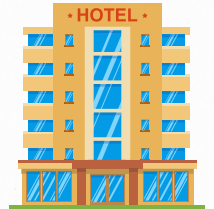
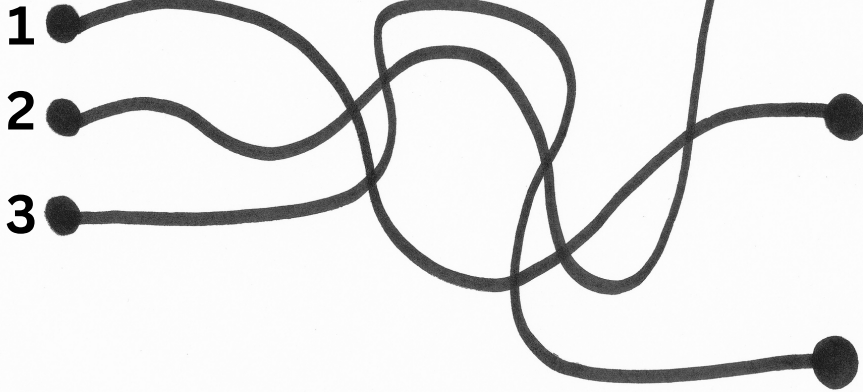

Allikad

Piibel
Pinterest
Supercoloring.com

Millist teed mööda peavad tähetargad minema, et Petlemma jõuda?

Millist teed mööda peavad tähetargad minema, et Petlemma jõuda?

